

Számhalmazok

Természetes számok

$$\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, \dots\} \quad \mathbb{N} = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, \dots$$

Egész számok

$$\mathbb{Z} = \{\dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots\} \quad \mathbb{Z} = \dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots$$

Racionális számok

$$\mathbb{Q} = \left\{ \frac{p}{q} \mid p, q \in \mathbb{Z}, q \neq 0 \right\} \quad \mathbb{Q} = \frac{p}{q} \mid p, q \in \mathbb{Z}, q \neq 0$$

Két egész szám hányadosaként felírható számokat racionális számoknak nevezzük.

Irracionális számok

$$\mathbb{Q}^* = \{\dots, -\sqrt{3}, \sqrt{2}, \pi, e, \dots\} \quad \mathbb{Q}^* = \dots, -3, 2, \pi, e, \dots$$

A nem szakaszos végtelen tizedes törttekett irracionális számoknak nevezzük.

Valós számok

$$\mathbb{R} = \mathbb{Q} \cup \mathbb{Q}^* \quad \mathbb{R} = \mathbb{Q} \cup \mathbb{Q}^*$$

A racionális és irracionális számok halmazának únióját valós számoknak nevezzük.

Komplex számok

$$\mathbb{C} = \{a + ib \mid a, b \in \mathbb{R}, i = \sqrt{-1}\} \quad \mathbb{C} = a + ib \mid a, b \in \mathbb{R}, i = -1$$

A számhalmazok kapcsolat: $\mathbb{N} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R} \subset \mathbb{C}$

Prímszámok - Prímtényezős felbontás

Azokat a természetes számokat, amelyeknek pontosan két osztójuk van a természetes számok között, maga a szám és az 1, prímszámoknak nevezzük.

$$P = \{ 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, \dots \}$$

$$\mathbb{P} = \{ 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, \dots \}$$

Prímtényezős felbontás

Minden m pozitív egész szám egyértelműen, azaz egy és csak egyféleképpen felbontható prímszámok szorzatára:

$$m = p_1^{\alpha_1} \cdot p_2^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot p_k^{\alpha_k} ; p_1, p_2, \dots, p_k \in P ; \alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_k \in \mathbb{N} \\ m = p_1^{a_1} \cdot p_2^{a_2} \cdot \dots \cdot p_k^{a_k} ; p_1, p_2, \dots, p_k \in \mathbb{P} ; a_1, a_2, \dots, a_k \in \mathbb{N}$$

Példa:

$$60 | 230 | 56 | 23 | 31 | 60 | 230 | 56 | 23 | 31 | \\ 60 = 2^2 \cdot 3 \cdot 5$$

Oszthatósági szabályok

Oszthatóság

Ha **a** és **m** pozitív egész számok, akkor **a** **m** osztója, vagy **m** osztható **a**-val amennyiben:

$$a|m \Leftrightarrow \exists n:n \in \mathbb{N} \wedge n \cdot a = m \quad a|m \Leftrightarrow \exists n:n \in \mathbb{N} \wedge n \cdot a = m$$

Oszthatósági tételek

$$\begin{aligned} (a|m) \wedge (a|n) &\Rightarrow (a|m \cdot n) \wedge (a|(m+n)) \wedge (a||m-n|) \quad a|m \wedge a|n \Rightarrow a|m \cdot n \wedge a|m+n \wedge a||m-n| \\ (a|b) \wedge (b|c) &\Rightarrow a|c \quad a|b \wedge b|c \Rightarrow a|c \\ (p \in \mathbb{P}) \wedge (p|m \cdot n) &\Rightarrow (p|m) \vee (p|n) \quad p \in \mathbb{P} \wedge p|m \cdot n \Rightarrow p|m \vee p|n \end{aligned}$$

Oszthatósági szabályok

2 n	n utolsó számjegye $\in \{0,2,4,6,8\}$
3 n	n számjegyeinek összege osztható 3-mal
4 n	n két utolsó számjegyéből képzett szám osztható 4-el
5 n	n utolsó számjegye $\in \{0,5\}$
6 n	n 2-vel és 3-mal is osztható
8 n	n három utolsó számjegyéből képzett szám osztható 8-cal
9 n	n számjegyeinek összege osztható 9-cel
10 n	n utolsó számjegye 0
25 n	n két utolsó számjegye $\in \{00,25,50,75\}$

Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös

Legnagyobb közös osztó LNKO

Két természetes szám m és n legnagyobb közös osztója:

$$\text{LNKO}(m;n)=(m;n)=\text{lLNKO}(m;n)=(m;n)=\text{l}$$

Euklideszi algoritmus a legnagyobb közös osztó LNKO meghatározására

$$\text{Példa: LNKO}(246;132)=(246;132)=6$$

$$\begin{aligned} 246 &= 132 \cdot 1 + 114 & 132 &= 114 \cdot 1 + 18 & 114 &= 18 \cdot 6 + 6 & 6 &= 6 \cdot 1 + 0 \\ &= 132 \cdot 1 + 114 & 132 &= 114 \cdot 1 + 18 & 114 &= 18 \cdot 6 + 6 & 6 &= 6 \cdot 1 + 0 \\ & & & & & & & + 0 \end{aligned}$$

Legkisebb közös többszörös LKKT

Két természetes szám m és n Legkisebb közös többszöröse:

$$\text{LKKT}(m;n)=[m;n]=\text{kLKKT}(m;n)=[m;n]=\text{k}$$

Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös kapcsolata

$$(m;n) \cdot [m;n] = m \cdot n \quad (m;n) \cdot [m;n] = m \cdot n$$

$$\text{Példa: LKKT}(246;132)=[246;132]=5412$$

$$\begin{aligned} [246;132] &= 246 \cdot 132 & [246;132] &= 246 \cdot 132 & 6 &= 5412 \\ &= 246 \cdot 132 & [246;132] &= 246 \cdot 132 & 6 &= 5412 \end{aligned}$$